

Forskningsafsnittet

Aarhus Universitetshospital,
Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center Risskov,
Skovagervej 2
8240 Risskov

Årsberetning 2015

Indholdsfortegnelse

Personale	3
Igangværende forskning	7
Ph.d.-projekter	7
Forskningsårsprojekter	12
Ph.d.-projekter, hvori Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center indgår	13
Andre forskningsprojekter	14
Samarbejdsrelationer	26
Videnskabelige kongresser, konferencer og lignende	28
Indlæg/foredrag/poster	28
Chairman	31
Arrangør/medarrangør	31
Priser	32
Vejledningsopgaver (ph.d.- og andre projekter)	33
Bedømmelsesopgaver	35
Gæsteprofessorater	36
Gæsteforsker	36
Gæsteforelæsere	36
Udvalg m.m.	37
Publikationsliste	39
Monografier/bidrag til monografier	39
Artikler i internationale tidsskrifter	40
Artikler i danske tidsskrifter (peer-reviewed)	43
Andre publikationer	43
Bevillinger modtaget i 2015	44

Til samarbejdspartnere og bevillingsgivere

Hermed fremsendes årsberetningen 2015 for Forskningsafsnittet, Aarhus Universitetshospital, Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center Risskov.

I 2015 er der fra Børne- og Ungdomspsykiatrisk Centers forskningsafsnit udgået i alt 32 internationale publikationer samt 11 monografier, herunder bøger og afhandlinger.

2 ph.d.-afhandlinger blev forsvaret i 2015 omhandlende henholdsvis ADHD og søvn og forældrepræferencer i behandling af børn med autisme. Endvidere forsvarede en forskningsårsopgave om betydningen af mødres vægt under graviditeten for udvikling af ADHD og autisme.

Fra det store nordiske samarbejdsprojekt om behandling af OCD (NordLOTS) er der i 2015 publiceret 5 artikler, og efterundersøgelser m.v. af patienterne fortsætter.

Nye kliniske forskningsprojekter, bl.a. af kognitiv adfærdsterapi til børn med autisme og angst, er i gangsat efter finansiering fra TrygFonden. Et projekt til belysning af alternative aspekter ved ADHD hos børn er igangsat efter bevilling fra bl.a. Lundbeckfonden og Novo Nordisk Fonden. Endvidere er igangsat nye ph.d.-projekter om betydningen af apps i behandlingen af anoreksi, samt en stor langtidsefterundersøgelse af børn med mistanke om autisme.

Ved en bevilling fra Lundbeckfonden er igangsat et 5-årigt halvtids forskningslektorat ved Aarhus Universitet. Forskningslektoratets forskningsområde er:

Obsessive Compulsive Disorder (OCD) in the field of children and adolescent psychiatry – Focus on etiology.

Formålet er at etablere en biobank af blodprøver fra børn og unge med OCD, der kan associeres med epidemiologiske oplysninger om patienterne. Biobanken vil danne udgangspunkt for genetiske og epigenetiske undersøgelser.

Anden forskning, som er udgået fra Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center Risskov, fremgår af denne årsberetning. Generelt er forskningsplanen fulgt.

Vi vil gerne takke vores samarbejdspartnere og bevillingsgivere for et godt samarbejde og støtte i 2015.

Per Hove Thomsen
professor, overlæge, dr.med.,
leder af Forskningsafsnittet

Personale

Ph.d.-studerende og ansatte i forskningsafsnittet i 2015

Professor, overlæge, dr.med.,
Per Hove Thomsen (leder af
forskningsafsnittet)

Psykolog
Anne-Mette Lange

Overlæge, ph.d., lektor
Judith Becker Nissen

Psykolog, ph.d.
Kirsten Krabek Frantzen

Psykolog, ph.d.
Loa Clausen

Sygeplejerske, MPH, ph.d.
Sanne Lemcke

Psykolog, ph.d.
Tina Røndrup Kilburn

Billede
mangler

Psykolog, ph.d.-stud.
Trine Wigh Arildskov

Psykolog, ph.d.-stud.
Katja Hybel

Psykolog, ph.d.-stud.
David R.M.A. Højgaard

Læge, ph.d.-stud.
Sara Højslev Avlund

Cand.cur, ph.d.-stud.
Pil Lindgreen

Stud.med.
Tina Kissow Lildal

Psykolog
Bo Skytte

Psykolog
Pia Densø

Distriktssygeplejerske
Jette Munck

Psykolog
Julie Eriksen

Billede
mangler

Psykolog
Lene Juul Kristensen

Professorsekretær
Jytte Breining

Sekretær
Heidi Lindholt

Billede
mangler

Forskningssekretær
Thea Wohlfarth

Læge, ph.d. Lene Hjort

Stud.medhjælp Signe Søndergaard Baden

Forskningsårsstuderende, stud.med. Christina Hebsgaard Andersen	Stud.psych. Cecilie Nøddebo Schultz
Distriktssygeplejerske Gitte Vandborg Rasmussen	Stud.medhjælp Cecilie Lykke Stabell
Stud.medhjælp Cecilie Lysdal Eriksen	Stud.medhjælp Helene Vejrup Andersen
Forskningsårsstuderende, stud.med. Anna Vil-ladsen	Dist.pædagog Henrik Skyum Gydesen
Socialpædagog Ole Bramsen	Stud.medhjælp Maja Delcomyn Hansen

Personer med fast tilknytning til forskningsafsnittet

overlæge Kristian Rokkedal,

overlæge Helle Rasmussen,

overlæge Meta Jørgensen,

overlæge, ph.d. Merete Juul Sørensen,

overlæge, lektor, ph.d. Charlotte Ulrikka Rask,

specialpsykolog Dorte Damm og

lektor, ph.d. Morten Frydenberg, Institut for Biostatistik, Aarhus Universitet.

Ph.d.-studerende og forskningsaktive fra andre institutter med fast tilknytning til forskningsafsnittet

Psykolog, ph.d. Rikke Lambek, Psykologisk Institut, Aarhus Universitet,

Læge Mette Viller Thorgaard, Forskningsklinikken for Funktionelle Lidelser, Aarhus Universitetshospital, Aarhus Sygehus.

Vedrørende **øvrige tilknyttede forskere** henvises til oversigten over igangværende forskning.

Igangværende forskning

Ph.d.-projekter

Cand.med. Sara Højslev Avlund

Follow-up of children referred on suspicion of autism spectrum disorders (ASD): age variation, gender differences and quality of life related to autism symptoms in a cohort of preschoolers with possible ASD

Vejledere: Forskningspsykolog, seniorforsker, ph.d Loa Clausen, professor Per Hove Thomsen, professor med særlige opgaver, epidemiolog, Diana Schendel, institut for folkesundhed og institut for økonomi, Aarhus Universitet og speciallæge i børne- og ungdomspsykiatri Meta Jørgensen, afsnitsledende overlæge, småbørnsafsnit B, BUC Risskov, Aarhus Universitetshospital.

Projektet er et opfølgingsstudie af børn henvist til og udredt på småbørnsafsnit B, BUC Risskov, i perioden 2000-2010, ca. 1000 børn inkluderes. Data baseres på oplysninger fra journaler ved henvisningstidspunktet, registre og spørgeskemaer på hele gruppen samt klinisk observation og interview på en mindre gruppe.

Autismespektrumforstyrrelser betragtes som værende livslange, men nyere studier tyder på at 3-25 % af børn med autisme helt eller delvist kan "vokse ud af diagnosen". Viden om faktorer der har betydning for god prognose er sparsom, men tidlig diagnosticering og opstart af støtte/behandling er muligvis vigtige faktorer.

Formålet med studiet er at belyse mulige forandringsprocesser ved autisme med henblik på at øge vores viden om hvad der har indflydelse på symptomer, funktionsniveau og trivsel hos unge, der tidligere er mistænkt for eller diagnosticeret med autisme. Vi ønsker at belyse hvilke faktorer der har betydning for a) at nogle børn først får stillet diagnosen i senere skolealder, b) trivsel og livskvalitet i ungdomsårene, c) hvem og hvor mange der opnår remission (ikke længere opfylder kriterierne for autisme) i ungdomsårene og d) hvilken betydning graden og typen af autismesymptomer og tidligere støtteindsatser har for outcome i ungdomsårene.

Projektet er planlagt som et 3-årigt ph.d.studie med start 01.01.2016.

Cand.psych. Katja Anna Hybel

Neuro- og metakognitive markører samt prædiktorer for behandlingsrespons hos børn og unge med OCD

Vejledere: Professor Erik Lykke Mortensen, Københavns Universitet, Institut for Folkesund-

hedsvidenskab og professor Per Hove Thomsen

Obsessiv kompulsiv tilstand (OCD) er en hyppig og alvorlig psykiatrisk lidelse blandt børn og unge. Tilstanden er karakteriseret ved tilbagevendende, ubehagelige tvangstanker og/eller handlinger. Symptomerne viser sig meget forskelligt hos den enkelte patient, og dermed er man blevet opmærksom på behovet for at se på lidelsens forskellige undergrupper, fremtrædelsesformer og bagvedliggende faktorer. Neuropsykologiske funktionsforstyrrelser og metakognitive forvrængninger har været fremført som faktorer, der muligvis kan adskille sådanne grupper, men der er få studier vedrørende børn og unge. Hvad behandling angår, er der behov for at finde frem til nøglefaktorer, der kan fortælle, hvilke børn og unge der profiterer af hvilken type behandling, og her tænkes viden om neuropsykologiske aspekter i patientgruppen at kunne bidrage.

I projektet undersøges om børn med OCD adskiller sig fra normalt fungerende børn samt børn med andre angstlidelser med hensyn til adfærdsmæssig selvregulering (eksekutiv funktion) og forvrængninger i tænkning om egen tænkning (metakognition). I studiet indgår 54 patienter med OCD i alderen 7-17 år, 54 normalt fungerende matchede børn og unge, 38 børn og unge på 7-17 år med anden angstlidelse. Der testes med neuropsykologisk testbatteri samt forældre- og selvrapporteringsskalaer vedrørende eksekutiv funktion og metakognition før og efter manualiseret kognitiv adfærdsterapi. Resultaterne sammenholdes med mål for symptomsværhedsgrad før, under og efter behandling.

Dataindsamling til projektet er afsluttet.

Cand.psych. David R.M.A. Højgaard

Symptom patterns, co-morbidity and predictors for treatment outcome in child and adolescent OCD

Vejledere: Professor, cand.psych. Erik Lykke Mortensen, Københavns Universitet, professor Tord Ivarsson, R-BUP, Oslo, psykolog Katja Anna Hybel, overlæge Judith Nissen og professor Per Hove Thomsen

Projektet er en del af the Nordic Long-term OCD Treatment Study (NordLOTS), som er det hidtil største studie af børn og unge i behandling for obsessiv-kompulsiv forstyrrelse (OCD) og har til formål at undersøge symptommønstre på tværs af patientgruppen. OCD-symptomer kan have meget forskellige udtryk fra patient til patient, og det er væsentligt for diagnosticering og udformning af behandling at vide, om der eksisterer sammenhængende symptommønstre, som karakteriserer forskellige undertyper af OCD. En sådan undersøgelse er en vigtig del af forståelsen af selve lidelsens natur. Der er taget initiativ til samarbejde med klinikker i USA, England og Holland, som muliggør analyse af verdens største datamateriale for børn og unge med OCD. I forlængelse heraf undersøges, om undertyperne kan relateres til forskellig behandlingseffekt, så behandlingen fremover vil kunne målrettes de forskellige problemstillin-

ger. Der arbejdes med allerede indsamlet data. Status ved årsskiftet 2014: Data fra Nord-LOTS-delen er indsamlet, samt data fra alle eksterne klinikker. Artikel fra første del af studiet er indsendt. Anden artikel er klar til indsendelse. Projektet forventes afsluttet ved udgangen af 2016.

Cand.psych. Trine Wigh Arildskov

An Alternative Approach to ADHD: Dimensions and Advantages

Vejledere: Professor Per Hove Thomsen, cand.med., ph.d. Anne Virring Sørensen, cand.med., ph.d. Søren Dinesen Østergaard og professor Edmund Sonuga-Barke.

ADHD er en hyppig psykiatrisk forstyrrelse, der optræder hos omkring 5 % af børn og unge. ADHD omtales ofte i en negativ diskurs og fokus er som regel på barnets vanskeligheder frem for på mulige styrker og fordele. I diagnosesystemet er ADHD defineret ud fra en kategorisk tilgang, dvs. at enten opfylder barnet diagnosekriterierne (har ADHD) eller også gør det ikke (har ikke ADHD). Imidlertid indikerer en række studier, at ADHD bedre kan forstås ud fra en dimensionel model, hvor ADHD-symptomerne (hyperaktivitet, uopmærksomhed og impulsivitet) er til stede i varierende grader hos alle mennesker: Fra ingen til meget svære og udtalte symptomer. Mens modellen understøttes af studier af bl.a. arvelighed, symptomatologi og kognition, mangler der viden om, hvorvidt dette også gælder for andre aspekter af ADHD.

Formålet med ph.d. projektet er derfor at undersøge, om den dimensionelle model også gælder for 1) sammenhængen mellem graden af ADHD-træk og børns funktionsevne/trivsel samt for 2) objektivt målte ADHD-træk. Endvidere er formålet at undersøge, 3) om det i nogle situationer kan være en fordel at have ADHD-træk.

Første del af projektet er en spørgeskemaundersøgelse af forældre til omkring 8000 skolebørn i alderen cirka 7 til 9 år. Forældrene skal besvare en række spørgeskemaer, der vurderer ADHD-symptomer, trivsel, funktion samt styrker og svagheder hos barnet. Anden og tredje del af projektet er baseret på et udsnit af disse børn. Her deltager 200 børn i en undersøgelse, der består af objektive mål af impulsivitet, uopmærksomhed og hyperaktivitet, responshæmning, intelligens test samt en opgave, der tester for mulige fordele ved ADHD-træk.

Projektet er godkendt af ph.d.-skolen og Videnskabetiske Komité. Dataindsamling påbegyndes i 2016.

Cand.cur. Pil Lindgreen

Feasibility of the smartphone application Recovery Record in interdisciplinary eating disorder treatment: Patient and clinician experiences and patterns of app use over time

Vejledere: Professor Kirsten Lomborg, Institut for Folkesundhed, cand.psych., ph.d. Loa Clau-

sen.

I ph.d.-projektet udforsker vi, hvordan patienter og behandlere på Center for Spiseforstyrrelser oplever at bruge appen Recovery Record til registrering af måltider, følelser, adfærd og tanker. Vi undersøger også, hvordan patienter med en spiseforstyrrelse bruger appen over tid, og om der er sammenhænge mellem app-brug og spiseforstyrrelsessymptomer. På sigt ønsker vi med projektet at forbedre behandlingen af spiseforstyrrelser og påvirke udviklingen af fremtidige lignende apps.

Projektet er startet som ph.d-forløb pr. 01.01.16.

Cand.psych. Sanne Jensen

Children and adolescents with OCD: Follow-up studies on treatment efficacy, predictors, and quality of life – part of the Nordic Long-term OCD Treatment Study (NordLOTS)

Vejledere: Professor Per Hove Thomsen, professor Erik Lykke Mortensen, Københavns Universitet, og adjungeret professor Scott Compton, Department of Psychiatry, Duke University.

Projektet bygger på det hidtil største studie af børn og unge i behandling for obsessiv kompulsiv forstyrrelse (OCD (NordLOTS)). 269 patienter fra Danmark, Norge og Sverige er inkluderet i studiet, hvor omfattende data vedrørende patienterne er indsamlet inden behandlingsstart, under behandling, ved behandlingsafslutning og 6, 12, 24 og 36 måneder efter behandling.

Formålet med studiet er at analysere opfølgingsdata fra NordLOTS for at få viden om behandlingens længerevarende effekt. Imponerende resultater ved afslutningen af et behandlingsforløb bør testes for deres holdbarhed, da behandling sigter mod varig bedring. Her undersøges udviklingen af symptomernes sværhedsgrad over tid, og hvilke forhold der har betydning for vedvarende behandlingsresultater. Det kan føre til essentielle guidelines i forhold til planlægning af behandling med et længerevarende perspektiv for øje, hvis man ved, hvem og hvor mange der oplever fx tilbagefald, gradvis forbedring eller fuldstændig bedring. Desuden evalueres udviklingen i patienternes livskvalitet efter behandling for at se, om reduktion af symptomer også har den ønskede varige indvirkning på andre dele af patientens liv.

Opfølgingsdata er under indsamling og forventes at være endeligt afsluttet ultimo 2015.

Sanne Jensen er indskrevet som ph.d.-stud på AU. Fra 10.03.16 er Sanne Jensen på barselsorlov.

Cand.psych. Kirsten Krabek Frantzen

The influence of parental self perception on treatment preferences for children with autism - A mixed method study

Vejledere: Lektor, dr.med. Marlene B. Lauritsen, Forskningsenhed for Børne- og Ungdomspsykiatri, Region Nordjylland, lektor, ph.d. Merete Bjerrum, Institut for Folkesundhed, Aarhus Universitet, professor Lene Tanggaard, Aalborg Universitet, overlæge Meta Jørgensen.

Formålet med ph.d.-projektet er at undersøge, om der er sammenhæng mellem faktorer ved forældrene og forældrenes ønsker til behandling af deres barn med autisme og i givet fald, hvilken betydning en eventuel sammenhæng har for forældrenes behandlingspræferencer.

Første artikel, som er et systematisk *mixed method* review, der har fokus på at skabe overblik over, hvilken viden vi har om forældrenes psykologiske profil – særligt med fokus på emnerne *locus of control*, *sense of competence*, *self-efficacy* er submitted.

Til anden del af projektet blev forældre selekteret efter behandlingstilbud. Formålet var at opnå indsigt i forhold og elementer ved behandlingen, som forældrene vurderer, er væsentlige. Hensigten er ved hjælp af *mixed methods* at analysere, om der er sammenhæng mellem præferencer til behandling og forældrenes psykologiske profil på baggrund af udvalgte test.

Kontakten til forældrene blev etableret i et samarbejde med Aarhus kommune, som først kontaktede relevante forældre, der efterfølgende gav tilladelse til at undertegnede måtte kontakte dem. Herefter blev forældrene inviteret til et møde, hvor de blev grundigt orienteret om forskningsprojektet og erklæring om informeret samtykke blev underskrevet. Selve undersøgelsen bestod af to dele. I først del besvarede forældrene individuelle centrale test som det systematiske review havde identificeret inden for områderne; *competence*, *control* og *coherence*. Disse test blev oversat efter internationale guidelines for tilbageoversættelse og godkendt hos rettighedshaver. I anden del blev de kvalitative interviews gennemført på baggrund af et semistruktureret interviewsript, der dels bygger på viden fra det systematiske review og viden fra behandlingsforskning.

Det systematiske *mixed method* review har givet anledning til udarbejdelsen af en metodeartikel, som beskriver hvorledes man gennemfører syntese og integration, når man inkluderer både kvantitative og kvalitative studier i et review.

Studiets undersøgelser vil skabe viden om forældrenes præferencer i forhold til behandling og koble dette kendskab med forældrenes særlige kompetencer, hvorved man fremadrettet vil have mulighed for at kunne inddrage disse perspektiver i behandlings- og/eller visitationsprocessen. Resultaterne fra studiet vil kunne danne baggrund for anbefalinger af, hvilken behandlingsmetode der vil være hensigtsmæssig for den enkelte familie med henblik på at øge barnets udviklingsmuligheder.

Projektet er påbegyndt i 2010, og er blevet afsluttet og forsvaret den 23. juni 2015.

Bedømmere: Associate Professor Pierre Pluye, Dept. Of Family Medicine, McGill University, Montreal, klinisk lektor Eva Billsted, Gillbergcentrum/Gilberg Neuropsychiatry Centre, Göteborg Universitet og (formand) lektor Hanne Kronborg, Institut for Folkesundhed – Sygepleje, Aarhus Universitet.

Cand.med. Anne Virring Sørensen

Description and evaluation of sleep patterns in children with attention deficit/hyperactivity disorder before and after treatment

Vejledere: Speciallæge Lene Ruge Møller, professor Poul Jennum, Glostrup og professor Per Hove Thomsen.

Projektet er et klinisk studie af søvnproblemer hos børn med ADHD. I aktuelle studie undersøges børn med ADHD for træthed om dagen og sammenlignes med børn uden ADHD. Der skal laves objektive søvnmålinger over 24 timer samt en grundig udredning i forhold til komorbiditet og undertype af ADHD. Yderligere udfyldes spørgeskemaer i forhold til daglig funktion.

Efter medikamentel behandling gentages ovenstående målinger hos børn med ADHD, og resultaterne sammenlignes med målingerne fra før den medikamentelle behandling for at se på effekten af behandlingen, dels på søvnen, dels på det daglige funktionsniveau.

Ved årsskiftet 2014 afsluttedes ph.d.-projektet, som blev forsvaret 15. januar 2015. Der arbejdes fortsat med data i form af patienternes reaktionshastighed og biokemiske markører i blodet sammenholdt med diverse søvnmål.

Bedømmere: Dr., ph.d. Sandra Kooij, PsyQ-Psycho-Medical Programs, den Haag, Professor Kerstin von Plessen, Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center, Bispebjerg Hospital, Københavns Universitet og Professor Gregers Wegener, Translational Neuropsychiatry Unit, Aarhus Universitet.

Forskningsårsprojekter

Stud.med. **Anna Villadsen**, overlæge, ph.d. **Charlotte U. Rask**, læge, ph.d.-stud. Mette Villers Thorgaard, Forskningsklinikken for Funktionelle Lidelser, psykolog **Katja Hybel** og professor **Per Hove Thomsen**

Health anxiety symptoms in a clinical population of children and adolescents being assessed for OCD

Helbredsangst er en overset lidelse i børn – og unge psykiatrien, og der findes kun lidt viden om forekomsten af symptomer på helbredsangst i kliniske settings. Vi har i dette studie undersøgt forekomsten af helbredsangst symptomer samt forholdet mellem OCD og helbredsangst symptomer hos 94 børn og unge med en primær ICD-10 OCD diagnose. Symptomer på helbredsangst forekom normalfordelt med en højere middelværdi sammenlignet med en normal population af danske børn, og 30% havde svære symptomer på helbredsangst. Sværere grader af OCD, OCD-relateret sygdomsbekymring og komorbid angst diagnose var associeret

med svære helbredsangst symptomer. Resultaterne bidrager til en bedre forståelse for, hvordan symptomer på helbredsangst og OCD overlapper hos unge patienter. Studiet øger desuden opmærksomheden på behovet for bedre identificering af OCD patienter domineret af sygdomsbekymringer samt behovet for udvikling af aldersspecifikke diagnostiske kriterier for svær helbredsangst hos børn og unge

Dataindsamlingen blev begyndt september 2013 og stud.med. Anna Villadsen har fra primo 2014 været tilknyttet projektet i en timelønnet stilling. Indskrevet som forskningsårsstuderende per 1. februar 2015.

Stud.med., forskningsårsstuderende **Christina Hebsgaard Andersen**, sygeplejerske, MPH, ph.d. **Sanne Lemcke**, professor **Per Hove Thomsen**

Betydningen af mors vægt for forekomsten af ADHD og autisme hos børn

Attention deficit hyperactivity disorder (ADHD) og autismspektrumforstyrrelser er neuro-psykiatriske lidelser, startende i barndommen med alvorlige følger for de ramte børn og deres forældre. Årsagerne til ADHD og autisme er ikke kendt, men menes at være genetiske, sandsynligvis i kombination med miljøpåvirkninger. En sådan miljøpåvirkning kan være moderens vægt og vægtstigning i forbindelse med graviditeten. Der foreligger en række studier, som viser forskellige resultater.

I den danske fødselskohorte Bedre Sundhed for Mor og Barn med ca. 100.000 deltagere er oplysningerne om moderens vægt i graviditeten blevet indsamlet. Børnene i kohorten er i dag mellem 11 og 16 år, og via de danske registre er det muligt at identificere de børn, som er blevet diagnosticeret med ADHD eller autisme. En undersøgelse i den store kohorte vil kunne tilføre afgørende nyt til den internationale søgen efter årsager til ADHD og autisme.

Christina Hebsgaard Andersen forsvarede sin forskningsårsrapport den 24. november 2015.

Ph.d.-projekter, hvori Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center indgår

Cand.med. Mette Viller Thorgaard

Helbredsangst og sygdomsopfattelse hos børn af mødre med svær helbredsangst

Vejledere: Overlæge, ph.d. **Charlotte U. Rask**, psykolog, ph.d. Lisbeth Frostholt, Aarhus Universitetshospital, professor Lynn Walker, Vanderbilt University, USA.

Helbredsangst er en betegnelse for en tilstand, hvor man er meget opmærksom på kroppens signaler og tolker almindelige fysiske fornemmelser som symptomer på alvorlig sygdom. Vores viden om helbredsangst, som kan være en svær og invaliderende lidelse hos voksne, er meget sparsomt belyst hos børn og unge, og denne undersøgelse vil være en af de første der

kigger på, hvilke tanker børn og unge har om deres eget helbred. Vi undersøger samtidig deres humør, livskvalitet, sygdomsadfærd og oplevelse af fysiske symptomer.

Undersøgelsen er et eksponeringsstudie, hvor der skal deltage 150 børn og unge i alderen 8-17 år og deres forældre. Børn og forældre skal udfylde standardiserede spørgeskemaer og barnet vil også blive bedt om at besvare nogen sms-beskeder på en mobiltelefon.

Vi forventer at undersøgelsen vil bidrage til en bedre forståelse af mekanismerne bag helbredsangst og at den er et vigtigt skridt på vejen til bedre forebyggelse og diagnostik samt udvikling af bedre behandlingstilbud til børn og unge.

Undersøgelsen er planlagt til at skulle forløbe frem til 2016.

Andre forskningsprojekter

Stud.med. Eva Skovslund Nielsen

Off-label prescribing of psychotropic drugs in a Danish child and adolescent psychiatric outpatient clinic

Vejledere: Ph.d.-stipendiat Maja Hellfritzsch, Institut for Biomedicin, Aarhus Universitet, overlæge, ph.d. **Merete Juul Sørensen**, overlæge **Helle Rasmussen**, professor **Per Hove Thomsen**, lektor Torben Laursen, Institut for Biomedicin, Aarhus Universitet (forskningsår).

Lægemidler til behandling af psykiske lidelser bliver ofte brugt off-label hos børn. I dette tværsnitstudie beskrives lægemiddelbehandlingen af 503 børn, mellem 7 og 17 år via journalgennemgang. Lægemiddelordinationerne klassificeres som on- eller off-label ud fra myndighedernes godkendelse af behandlingsalder, indikation, dosis og behandlingsvarighed. I 2015 er en artikel blevet publiceret.

Cand.psych., ph.d. **Loa Clausen**, Liselotte Pedersen, Center for Registerforskning, Aarhus Universitet, Janne Larsen, Center for Registerforskning, Aarhus Universitet, Cynthia Bulik, Center of Excellence for Eating Disorders, UNC School of Medicine, University of North Carolina, USA

Involuntary treatment of patients with eating disorders. A register based study

I dette studie ønsker vi med udgangspunkt i data fra de danske registre at belyse graden, typen og effekten af tvangsbehandling givet til patienter med spiseforstyrrelser. Studiet forventes at bidrage til den meget sparsomme viden der er på dette område.

Cand.psych., ph.d. **Loa Clausen**, seniorforsker Mogens Christoffersen og assistent Katrine Vammen, SFI

Sammenhængen mellem tidlige belastende begivenheder (inkl. seksuelt, fysisk eller følelsesmæssigt misbrug) og spiseforstyrrelsessymptomer hos voksne samt den mulige medierende effekt af social støtte

Der er fundet signifikante sammenhænge mellem tidligere seksuelle, fysiske og emotionelle overgreb og senere spiseforstyrrelsessymptomer. Disse sammenhænge er dog overvejende fundet blandt grupper af spiseforstyrrede patienter. Der mangler undersøgelser af disse sammenhænge i mere brede befolkningsgrupper, ligesom der mangler undersøgelser af betydningen af forskellige belastende begivenheder i forhold til hinanden. På baggrund af data fra SFI belyses korrelationer mellem forskellige typer og grader af belastende begivenheder i barndommen med spiseforstyrrelsessymptomer hos 25-årige voksne. Samtidig belyses den mulige medierende effekt, som social støtte forventes at kunne have, mellem belastende begivenheder og senere symptomer.

Overlæge, lektor, ph.d. Rene Støving, cand.psych., ph.d. **Loa Clausen**, cand.psych., ph.d. Gry Kjærdsdam Telléus

Whole gut microbiome sequencing in patients with anorexia nervosa

I dette studie undersøges tarmfloraen hos kvinder med anorexia nervosa og alderssvarende normalvægtige raske kvinder. Vi undersøger om sværhedsgraden af anoreksien og underernæringen er relateret til tarmens bakteriesammensætning, og om der er afgørende faktorer ved tarmens bakteriesammensætning som har betydning ved anoreksi.

Cand.med. **Anne Virring Sørensen**, cand.psych., ph.d. Rikke Lambek, Psykologisk Institut, Aarhus Universitet

Neuropsykologi og søvn

I forlængelse af ph.d.-projektet omhandlende ADHD og søvn, hvor en stor del af patienterne er grundigt neuropsykologisk undersøgt i psykolog Rikke Lambeks projekt, planlægger vi at sammenholde forskellige søvnprofiler med de neuropsykologiske profiler, for at undersøge subgrupper og karakteristika af disse.

Cand.med. **Anne Virring Sørensen**, professor Poul Jennum, Glostrup

Elektrofysiologiske mål af søvnen

I samarbejde med professor Poul Jennum fra Glostrup Søvncenter planlægges at udfordre den

konventionelle scoring af søvnoptagelser mhp. at analysere mindre epoker af søvnrurverne. Herved vil man kunne opdage minde episoder af søvn langt før der iflg. den gængse scoringsmanual optræder søvn. Dette kan få betydning for resultaterne af søvngighed mellem patienter og kontroller.

Cand.psych. **Anne-Mette Lange**, professor **Per Hove Thomsen**, overlæge Tine Houmann, Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center Glostrup, seniorforsker **Charlotte U. Rask**, psykolog Rikke Lambek, Aarhus Universitet, og statistiker, lektor Morten Frydenberg, Aarhus Universitet

Forældretræningsprogrammer i behandlingen af ADHD hos småbørn: Et randomiseret, kontrolleret multicenter effektivitetsstudie af the New Forest Parenting Program på en klinisk kohorte af danske børn

I samarbejde med dr. Margaret Thompson, University of Southampton, professor Edmund Sonuga-Barke, University of Southampton, professor David Daley, University of Nottingham.

Formålet med projektet er at undersøge effekten af en evidensbaseret psykosocial intervention i behandlingen af små børn med ADHD ved hjælp af New Forest Parenting-programmet.

ADHD-symptomerne ses ofte allerede i tidlig barndom og er associeret med langvarige personlige og psykosociale følger. ADHD medfører betydelige private og sociale omkostninger. Internationale retningslinjer er enige i anbefalingerne om at psykosocial behandling skal tilbydes som førstevalgbehandling til små børn med ADHD. Psykosociale interventioner mod ADHD-problemer er ikke velbeskrevet eller systematisk udviklede i dansk børnepsykiatri. Der er derfor et presserende behov for at udvikle evidensbaseret psykosocial behandling af mindre børn med ADHD.

Projektet har i samarbejde med Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center Glostrup startet inklusion af patienter og familier i august 2012. Børnepsykiatrisk småbørnsafsnit i Herning har tilsluttet sig projektet i 2013, hvorfra småbørn med ADHD og deres forældre nu også rekrutteres. Projektet afsluttede rekruttering af deltagere i foråret 2015. Resultater forventes offentliggjort medio 2016.

Cand.psych. **Anne-Mette Lange**, professor Anders Sørensen og Rasmus Højberg Jacobsen, Copenhagen Business School, og professor David Daley, Nottingham University

Private and Social Costs of ADHD, 2011-2014

En analyse foretaget af forskere fra Copenhagen Business School, BUC Risskov og Nottingham University for Rockwoolfondens Forskningsenhed har for første gang sat tal på omkostninger af de personlige og samfundsmæssige konsekvenser af ubehandlet ADHD. Analysen er baseret på 19.000 personer, som har fået diagnosen ADHD som voksne, altså efter de er fyldt 18 år. Tallene viser, at hver person med ubehandlet ADHD koster det offentlige godt 100.000 kr. om året i udgifter til overførselsindkomster, sundhed, anbringelser, trafikulykker og kriminali-

tet. Samtidig har voksne, der har levet med ubehandlet ADHD, private omkostninger på knap 50.000 om året. Således udgør omkostningerne for hvert enkelt menneske med ADHD i alt 150.000 kr. om året. De samlede samfundsmæssige omkostninger for analysens 19.000 mennesker beløber sig altså på knap 3 mia. kroner. Analysen har ved hjælp af de danske personregistre sammenlignet voksne med ADHD med deres søskende uden ADHD. Resultaterne blev offentliggjort ved pressemøde i Rockwool Fonden den 3. september 2014, og publiceret i to study papers. Der er i 2015 udgivet en bog ved Oxford University Press medio, hvor analyserne er sammenfattet. Øvrige analyser fra studiet forventes publiceret i videnskabelige tidsskrifter i løbet af 2016.

Cand.psych. **Julie Lysdahl Eriksen**, professor Niels Bilenberg, Odense, **Anne-Mette Lange**, **Rikke Lambek**, Aarhus Universitet

Danish validation of the ADHD Rating Scale-IV, Preschool version

Dataindsamling er afsluttet, specialet er afleveret og godkendt. Manuskript til publicering er under udarbejdelse.

Stud.med. **Tina Kissow Lildal**, klinisk assistent **Anne Virring Sørensen**, professor **Per Hove Thomsen**

Prescription of melatonin in Danish children and adolescents with attention deficit/hyperactivity disorder

Søvnproblemer forekommer hos 25-73 % af børn og unge med ADHD. Der findes ingen udførlige guidelines eller godkendt farmakologisk behandling til disse patienter. Et af de præparater der bruges som søvninducerende middel, er melatonin, men der mangler evidens for effekt, optimal administreringsform og sikkerhed ved langvarig brug.

I dette retrospektive studie med follow-up, beskrives ordination af melatonin i en population af 1522 patienter med ADHD eller ADD i alderen 7-18 år, via journalgennemgang. Herved belyses

- Hvor stor en andel af patienterne der fik melatonin og om de adskiller sig fra dem der ikke fik melatonin.
- Alder ved opstart, varighed og den oplevede effekt af melatoninbehandlingen.

Ordinationspraksis: udskrevet dosis, indtagelsestidspunkt før sengetid, formulering og om der er forsøgt søvnhygiejniske tiltag.

Artikel er under udarbejdelse.

Overlæge, lektor, ph.d. **Judith B. Nissen**, psykolog Karin Christensen, psykolog **Katja Hybel**, psykolog **Mette Kristensen**, psykolog **Tanja Andersen**, professor **Per Hove Thomsen**, psykolog Kitty Dahl, Regionscenter Børne- og Ungdomspsykiatrisk afdeling, Oslo, overlæge Tord Ivarsson, Regionscenter Børne- og Ungdomspsykiatrisk afdeling, Oslo og Dr. Silvias Børne- og Ungdomspsykiatrisk Hospital, Göteborg, psykolog Robert Valderhaug, Regionscenter Børne- og Ungdomspsykiatrisk afdeling, Trondheim, overlæge Bernhard Weidle, Stavanger

Nordic long-term OCD treatment Study. Et fællesnordisk studie af psykoterapeutisk og medikamentel behandling af OCD (svære tvangstanker og tvangshandlinger) hos børn og unge

Studiet er et fælles nordisk studie af psykoterapeutisk og medikamentel behandling af OCD hos børn og unge. Efter indgående diagnosticering tilbydes patienter i alderen 7-18 år med moderat til svær OCD behandling med CBT evt. suppleret med SSRI og augmentationsbehandling. I undersøgelsen standardiseres CBT-behandlingen af OCD. Patienter, som ikke responderer tilfredsstillende på CBT alene, indgår i et kontrolleret studie af sertralin som tillæg til psykoterapi.

OCD (obsessiv-kompulsiv tilstand) er karakteriseret ved tvangstanker og tvangshandlinger. Blandt børn og unge ses en hyppighed på 1-1½ %. Debutalderen er i tidlig skolealder. OCD er en ofte kronisk tilstand, som forårsager nedsat livskvalitet. Den bedst dokumenterede behandling er kognitiv adfærdsterapi (CBT) og medikamentel behandling med SSRI-præparater. Både CBT og SSRI alene er signifikant bedre end placebo og kombinationen af medicin og CBT er bedre end medicin alene. Cirka 10-25 % responderer dog ikke eller kun delvist trods optimal behandling.

Der er udarbejdet en evidensbaseret behandlingsprotokol vedr. CBT og medikamentel behandling med fokus på væsentlige prædiktorer for det kliniske respons på behandling, herunder komorbiditet, køn, debutalder, symptomtyper og disposition.

Studiet har affødt væsentlige sideprojekter, herunder bl.a. bestemmelse af hjerne-glutamat-niveauet samt genetiske studier med fokus på visse transmittersystemer. Disse data sammenholdes med de psykologiske data og med behandlingseffekt, hvorved man kan opnå en samlet beskrivelse af transmittersystemers betydning i relation til køn, symptomdebut og OCD-symptomer hos børn og unge (se under disse projekter).

Studiet inkluderer 269 patienter. Cirka 75 % af patienterne havde god effekt af CBT – og knap 50 % blev næsten fri for OCD-symptomer.

Studiet er det største CBT-behandlingsstudie af OCD blandt børn og unge. Udover at vise gode resultater af CBT, højere end international forskning hidtil har vist, beskriver studiet behandlingsresultater af enten fortsat CBT eller medicin for non-responders til standardiseret CBT.

Manualen er udgivet i bogform i såvel Norge som Danmark (se publikationslisten). Fra studiet er endvidere i 2015 publiceret i alt 5 internationale og 3 danske artikler om CBT, prædiktorer for behandlingseffekt, patienter med komorbiditet (se publikationslisten). Flere af publikationerne har vundet priser (hhv. i Norge samt ved internationale kongresser).

Overlæge, lektor, ph.d. **Judith Becker Nissen**, professor **Per Hove Thomsen**, cand.scient. Henriette Buttenschøn, Aarhus Universitetshospital Risskov, M.Sc., Ph.D. Mads Vilhelm Hollegaard, Statens Serum Institut, M. Sc. Christine Hansen, overlæge, D.Sc., områdechef David Michael Hougaard, Området for Neonatal Screening og Hormoner, Statens Serum Institut

Obsessiv kompulsiv forstyrrelse (OCD): fra genetisk variation til fænotypisk præsentation. Betydningen af epigenetiske faktorer

OCD er en kompleks neuropsykiatrisk lidelse, hvor familie- og tvillingestudier har vist, at genetiske faktorer udgør en væsentlig faktor. Tre genome-wide linkage-studier, hvoraf to specifikt har set på patienter med tidlig debuterende OCD, har peget på regioner på kromosom 9p24 som værende interessant. I efterfølgende associationsstudier har den mest stabile association været omkring det neuronale glutamattransportergen (SLC1A1), der koder for glutamattransporteren, ECC1. Herudover er der bl.a. fundet associationer til varianter beliggende i det serotonerge system og i det dopaminerge system. Der er således publiceret flere studier med et genetisk fokus. Idet resultaterne har været divergerende, har man peget på vigtigheden af at inddrage bl.a. epigenetiske faktorer (påvirker fænotypen uden påvirkning af underliggende dna-sekvens) i jagten på at finde linket mellem genotypen og fænotypen i OCD. De epigenetiske mekanismer involverer posttranslationel modifikation af histonproteiner og methylering af DNA. Epigenetiske faktorer afgør således om, hvornår og hvordan bestemte gener vil blive transskriberet (komme til udtryk).

Studiet tager udgangspunkt i en yderst velbeskrevet klinisk population af børn og unge med OCD (cases). Ud fra denne population ønskes at bestemme forskellene i methyleringsprofil i blodprøver taget på diagnostidspunktet fra cases sammenlignet med matchede kontroller, at bestemme forskellene i methyleringsprofil hos samme gruppe af børn/unge (cases/kontroller) i prøver taget kort tid efter fødslen (PKU-kort fra den neonatale screening) samt at sammenligne methyleringsprofiler hos cases i prøver taget ved fødslen og på diagnostidspunktet.

Manuskript er indsendt til tidsskrift og er under bedømmelse.

Overlæge, lektor, ph.d. **Judith Becker Nissen**, professor **Per Hove Thomsen**, cand.scient. Henriette Buttenschøn, Aarhus Universitetshospital Risskov, professor Ole Mors, Aarhus Universitetshospital Risskov, læge Robert Valderhaug, Børne- og Ungdomspsykiatrisk afdeling, Trondhjem, psykolog Kitty Dahl, Regionscenter for børne- og ungdomspsykiatri, Oslo, og overlæge Tord Ivarsson, Børne- og Ungdomspsykiatrisk modtagelse, Göteborg.

Er genvarianter i det glutaminerge system associeret med obsessiv-kompulsiv tilstand?

Undersøgelsen er et delprojekt af det større nordiske multicenterbehandlingsprojekt NordLOTS. I forbindelse med udredning og behandling i relation til NordLOTS anmodes om spytp prøver fra patient og forældre. Fra disse prøver oprenses DNA, der videreundersøges for forekomst af specifikke variationer i gener involveret i udvalgte neuro-transmittersystemer, herunder det glutaminerge, serotonerge og dopaminerge neurotransmittersystem. Associationen

mellem de specifikke variationer og forekomst af OCD undersøges.

Studiet gennemføres i et samarbejde med professor Elias Eriksson, Farmakologisk afdeling, Sahlgrenska Akademi, Göteborg Universitet.

Der har været problemer omkring analyserne og de statistiske vurderinger, hvorfor manuskript fortsat er under udarbejdelse.

Overlæge, lektor, ph.d. **Judith Becker Nissen**, socialpædagog **Martin Kærgaard**, professor **Per Hove Thomsen**

Gruppebehandling versus individuel behandling i forhold til Tourettes syndrom og kroniske tics

Som led i behandlingen af Tourettes syndrom/kroniske tics har afsnit D, BUC Risskov, nu igennem flere år tilbudt såvel individuel som gruppebaseret behandling. Behandlingen har dog ikke været systematiseret eller manualiseret. Vi har nu i Tourette-ambulatoriet, Afsnit D, udarbejdet manualer for såvel individuel som gruppebehandling for børn/unge med Tourettes syndrom eller kroniske tics i alderen 9-14 år. Manualerne er inspireret af manualerne til individuel behandling: "Managing Tourette Syndrome. A Behavioral Intervention for Children and Adults. Therapist Guide. Douglas W. Woods et al., 2008" samt "Tics – Therapist Manual & Workbook for Children". Cara Verdellen et al., 2011. Manualerne er afprøvet i det daglige kliniske arbejde og siden efteråret 2015 er der iværksat et forskningsprojekt med henblik på evaluering af manualerne samt at evaluere den terapeutiske effekt og beskrive prædiktive faktorer for effekten af behandlingen.

Psykolog **Katja Anna Hybel**, psykolog **David R.M. A. Højgaard**, psykolog Karin Holmgreen Melin, ph.d. Scott Compton, professor **Per Hove Thomsen**, overlæge, lektor, ph.d. **Judith Becker Nissen**

Kognitiv adfærdsterapeutisk gruppebehandling til børn og unge med obsessiv-kompulsiv tilstand (OCD) i Danmark og Sverige. Et sammenlignende studie af effekt og livskvalitet.

Projektets overordnede formål er at udvikle en evidensbaseret behandling til børn og unge med OCD, der udnytter de knappe samfundsmæssige ressourcer bedst muligt. Målet er at afprøve gruppebaseret over for individuel behandling og følge, hvordan denne på lang sigt påvirker daglig funktion og livskvalitet. Et væsentligt mål er at udvikle en dansksproget manual og gøre den bredt tilgængelig for behandlere og ramte familier i Danmark. Desuden søger projektet at etablere viden om, hvilke faktorer som kan have betydning for større, respektivt mindre, behandlingseffekt. Endelig er sigtet at udvikle instrumenter, der kan sikre en pålidelig udredning og behandlingseffekt-vurdering.

I 2015 er behandlingsmanualen pilottestet, og der er udfærdiget projektprotokol.

Overlæge, ph.d. **Judith Becker Nissen**, professor **Per Hove Thomsen**, cand.scient. Henriette Buttenschøn, Aarhus Universitetshospital Risskov, professor Ole Mors, Aarhus Universitetshospital Risskov, læge Robert Valderhaug, Børne- og Ungdomspsykiatrisk afdeling, Trondhjem, psykolog Kitty Dahl, Regionscenter for børne- og ungdomspsykiatri, Oslo, og overlæge Tord Ivarsson, Børne- og Ungdomspsykiatrisk modtagelse, Göteborg

Family and non-family occurrence of obsessive compulsive disorder (OCD) in children and adolescents – a differential influence of parental psychiatric predisposition and gender

Undersøgelsen er et delprojekt af NordLOTS-studiet og undersøger betydningen af den familiære forekomst af OCD, Tourettes syndrom/tics, depression samt angst både på baselinesymptomer og sværhedsgrad samt behandlingseffekten efter step 1- og step 2-behandling.

Manuskript er under bedømmelse ved tidsskrift.

Overlæge, lektor, ph.d. **Judith Becker Nissen**, professor **Per Hove Thomsen**, Aarhus Universitetshospital Risskov, professor Kerstin von Plessen, BUC Bispebjerg, professor Dorothy Grice, NY

Valideringsstudie ift. diagnosen OCD

Formålet med undersøgelsen er at validere diagnosen OCD i gruppen af 0-18 årige. På baggrund af registertræk foretaget af Forskerservice, Aarhus Universitet, udvælges på nationalt niveau tilfældigt 100 børn og unge med diagnosen OCD. Journalerne gennemgås med udgangspunkt i ICD-10 samt DSM-IV.

Skabelonen for gennemgangen er udarbejdet og projektet påbegyndes så snart dataudtrækket foreligger.

Cand.psych., ph.d. **Tina Røndrup Kilburn**, overlæge, ph.d. **Merete Juul Sørensen**, professor **Mikael Thastum** og professor **Per Hove Thomsen**.

Kognitiv adfærdsterapi for børn med Autismespektrumforstyrrelse og komorbid Angst.

Der findes endnu ikke velafprøvede psykoterapeutiske manualer på dansk, som er egnede til behandling af angst hos børn og unge med autismespektrumforstyrrelse (ASF), men der er stigende fokus på området, og studier, der undersøger effekten af specifikke behandlingsprogrammer, viser god effekt.

Cool Kids-programmet, der er et angstbehandlingsprogram til børn, er udviklet af professor Ron Rapee, Centre for Emotional Health, Macquarie University, Sydney, AU. Imidlertid har Cool Kids-programmet vist sig mindre effektivt til at behandle angst hos børn, der yderligere har en ASF, og derfor har man videreudviklet programmet, så det er specifikt tilrettet disse

børn (Cool Kids ASF).

Igennem en stor klinisk kontrolleret undersøgelse over en 2-årig periode, ønsker vi at undersøge effekten af dette program til behandling af angst hos 100 børn i alderen 7-13 år, hvis de er diagnosticeret med AFS, samt at der er mistanke om komorbid angst.

Børnene bliver tilfældigt inddelt i to grupper: *Cool Kids ASF*-gruppen eller kontrolgruppen. *Cool Kids ASF*-gruppen modtager det manualiseret kognitive adfærdsterapeutiske program, som består af 12 gruppesessioner fordelt over 15 uger. Kontrolgruppen modtager 5 gange psykoedukation med fokus på pædagogiske tiltag til reduktion af angsten.

Umiddelbart herefter vurderes begge grupper med den samme række angstinterviews og adfærdsskemaer som ved indgangen til projektet og igen efter 3 måneder.

Projektet har været igennem et pilotstudie, som indeholdt oversættelse af manual samt forløb med en behandlingsgruppe med 5 børn. Pilotstudiet blev tilendebragt i december 2014 og revidering af manual, samt planlægning af studiet er pågået igennem 2015, hvorefter opstart af den egentlige behandlingsdel er forventet i januar 2016.

Resultaterne fra afprøvningen af programmet i Australien viste at over 70 % af børnene ikke længere opfyldte kriterierne for en angstdiagnose efter endt behandling. Vi håber at kunne opnå det samme positive resultat, for derefter at kunne udbrede og implementere programmet som et behandlingstilbud til danske børn, der diagnosticeres med ASF og angst.

Projektet er primært finansieret af TRYGFonden.

Cand.psych. Rikke Lambek, Psykologisk Institut, Aarhus Universitet, cand.psych. **Dorte Damm**, professor **Per Hove Thomsen**

Kognition og adfærd hos skolebørn med og uden ADHD

Formålet med forskningsprojektet er at undersøge de neuropsykologiske vanskeligheder som optræder ved ADHD (eksekutive funktionsvanskeligheder og *delay aversion*), hvordan de bedst udredes, og om alle børn med ADHD har samme slags vanskeligheder. Endvidere undersøges, hvordan børn med ADHD med forskellige neuropsykologiske profiler adskiller sig fra hinanden på en række områder (fx ADHD-profil, komorbiditet og fødselshistorie), og om de har forskellig effekt af medicin. Til undersøgelsen rekrutteres 100 børn med en ADHD-diagnose og 100 børn, der udvikler sig typisk. Børnene er mellem 6 og 14 år.

Dataindsamling er påbegyndt forår 2011 og blev afsluttet i 2014.

Overlæge, ph.d. **Charlotte U. Rask**. Projektet udføres i samarbejde med CCC2000-forskergruppen Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center, Glostrup, Københavns Universitetshospital: overlæge, dr.med. Anne Mette Skovgaard; overlæge, ph.d. Pia Jeppesen; psykolog

Lars Clemmensen; læge Anja Munkholm; læge, ph.d. Else Marie Olsen; læge Hanne Elberling, professor Torben Jørgensen og lektor Torben Linneberg, Institut for Folkesundhedsvidenskab, Glostrup, Københavns Universitet, professor Robert Goodman, King's College, London, og associate professor, ph.d. Nadia Micali, King's College, London, UK.

Funktionelle somatiske symptomer hos børn i Copenhagen Child Cohort CCC2000

Patienter med medicinsk uforklarlige eller funktionelle somatiske symptomer (FSS) beslaglægger omfattende ressourcer i sundhedsvæsenet. Meget tyder på familiær ophobning, komorbiditet med psykiske vanskeligheder og kontinuitet af forskellige former for FSS gennem livet. Området er imidlertid stadig sparsomt undersøgt hos børn. Forskningsprojektet Copenhagen Child Cohort CCC2000 undersøger psykisk sygelighed og FSS i barnealderen prospektivt i en fødselskohorte på 6090 børn. En tidligere follow-up af kohorten viste, at FSS udgør et betydeligt helbredsproblem hos ca. 4 % af børnepopulationen på 5-7 år med funktionsindskrænkning i dagligdagen, mange lægekontakter, behandling med smertestillende medicin samt flere helbredsangstlignende symptomer.

En ny 11-12 års follow-up af børnene er netop gennemført og har indbefattet et nyt FSS-delstudie, hvor hovedredskaberne har været standardiserede web-baserede spørgeskemaer, som er udfyldt af børn og forældre (Children's Somatization Inventory (CSI-24) og Children's Illness Attitude Scale (CIAS)). En subpopulation af børnene har også fået lavet en fysisk undersøgelse inklusive højde- og vægtmåling, samt bestemmelse af pubertetsstadie. Data vedrørende medicinforbrug og kontakter til sundhedsvæsenet er ved at blive indhentet fra danske registre.

Der pågår fortsat artikelskrivning på 11-12 års follow-up-data vedrørende helbredsangst og funktionelle symptomer. Ny protokol for kommende 16 års follow-up er under udarbejdelse.

Overlæge, seniorforsker, ph.d. Pia Jeppesen, Børne- og ungdomspsykiatrisk Center Region Hovedstaden, professor, ph.d. Niels Bilenberg, Odense Universitetshospital, overlæge, ph.d. **Charlotte U. Rask**, overlæge Jon Arnfred, Institut for Folkesundhed, psykolog, sektionsleder Lotte Fensbo, Børn og Unge, PPR og Specialpædagogik, Aarhus Kommune, overlæge, dr.med. Anne Mette Skovgaard, Børne- og ungdomspsykiatrisk Center Region Hovedstaden, og overlæge Tine Houmann. Børne- og ungdomspsykiatrisk Center Region Hovedstaden

SDQ og DAWBA som screenings- og diagnostiske redskaber af psykiske helbredsproblemer hos danske børn og unge - koordineret indsats for udvikling og implementering af SDQ og DAWBA til anvendelse i nationale kliniske, epidemiologiske og tværsektorielle projekter

Sekretariatsfunktionen er forankret i Forskningsenheden, Børne- og ungdomspsykiatrisk afdeling, Odense, Psykiatrien i Region Syddanmark. Oprettelsen støttes af en bevilling fra Trygfonden. Revision af danske oversættelser af redskaberne er pågået i 2014.

Afdelingslæge **Shelagh Powell**, professor **Per Hove Thomsen**, statistiker Morten Frydenberg, Aarhus Universitet, og overlæge **Helle Rasmussen**

Individuelle faktorerets betydning for kort- og langtidseffekter af centralstimulantia – et deskriptivt studie

Det er veldokumenteret, at centralstimulantia på kort sigt afhjælper kernesymptomerne ved ADHD, og der er lang klinisk erfaring med brug af medikamentene. Der foreligger dog kun sparsom viden om langtidseffekterne af den medikamentelle behandling samt om, hvordan individuelle faktorer kan influere på en varierende effekt af behandlingen. Projektets formål var at øge vores viden om behandlingens langtidseffekter og individuelle faktorerets betydning mhp. at optimere behandlingen. En optimal behandling kan mindske risikoen for udvikling af de velkendte følger som kriminalitet, misbrug samt andre psykiatriske lidelser.

Undersøgelsen beskriver en stor gruppe børn/unge, der har været i behandling med centralstimulantia i en årrække og som er blevet systematisk fulgt i ADHD-klinikken på Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center, Risskov. Journalerne på de ca. 410 børn, der er eller har været tilknyttet ADHD-klinikken siden starten i 1998, er systematisk gennemgået og indtastet i en database. Behandling med centralstimulantia over tid i forhold til effekt, bivirkninger, doser, behov for fortsat behandling i psykiatrien, generel social funktion, komorbiditet og andre individuelle faktorer er beskrevet.

En artikel omhandlende langtidseffekten af medikamentel behandling på højde og vægt er publiceret i 2015 (se publikationslisten).

Cand.scient.san. Pernille Warrer, Farmakologisk Institut, Københavns Universitet, professor **Per Hove Thomsen**, seniorforsker, lektor Søren Dalsgaard, Center for Registerforskning, Aarhus Universitet, Ebba Holme Hansen, Farmakologisk Institut, Københavns Universitet, professor Lise Aagaard, Institut for Sundhedstjenesteforskning, Syddansk Universitet, læge **Shelagh G. Powell**, seniorforsker Henrik Berg Rasmussen, Region Hovedstadens Psykiatri, Roskilde

Atomoxetinstudium. Årsager for skift fra methylphenidat til atomoxetin i behandlingen af børn og unge med ADHD, et retrospektivt deskriptivt kohortestudie

I undersøgelsen analyseres årsager baseret på registerudtræk samt journaler bl.a. fra Risskov.

En artikel fra undersøgelsen er antaget til publikation.

Sygeplejerske **Gitte Rasmussen**, sygeplejerske, MPH, ph.d. **Sanne Lemcke**

Undersøgelse af udeblivelser i ADHD-klinikken

En mindre systematisk undersøgelse af fænomenet udeblivelser i ADHD-klinikken, både via literatursøgning og interviews. Herunder undersøges hvad disse udeblivelser skyldes, og hvordan arbejdet kan organiseres for at undgå udeblivelser og opnå højere grad af "flow" i arbejdet. Projektet er mundet ud i en kort rapport, som har ført til nye tiltag i klinikken, og der arbejdes på en artikel til et fagtidsskrift, der afdækker fænomenet "udeblivelser i ADHD-klinikken" samt uddrager essensen af de informationer, der er indsamlet fra brugerne.

Pædagog **Ole Bramsen**, sygeplejerske, MPH, ph.d. **Sanne Lemcke**

Pårørendeinddragelse i U-seng

Undersøgelse via litteratur og interviews af hvilke situationer pårørende står i ved indlæggelse af deres unge, og hvordan forståelsen af de pårørendes situation kan bidrage til en fagligt funderet udvikling af pårørendeinddragelsen i U-seng. Formålet er at underbygge fokuspunkter og anbefalinger, der kan skabe fundament for udvikling og implementering af procedure for inddragelse af pårørende ved indlæggelse på et ungdomspsykiatrisk sengeafsnit.

Pædagog **Henrik Skyum Gydesen**, sygeplejerske, MPH, ph.d. **Sanne Lemcke**

Undersøgelse af mulighederne for at anvende video som formidlingsform i afsnit D

En undersøgelse af effekten af at bruge video som formidlingsform i sundhedsvæsenet og indhentning af viden om hensigtsmæssige designs og indhold via litteratur og interviews. Projektet er afsluttet med en skriftlig rapport bl.a. indeholdende en projektplan for udarbejdelse af en informationsvideo målrettet forældre til børn, der skal gennemgå et udredningsforløb i afsnit D.

Samarbejdsrelationer

Aarhus Universitetshospital, Skejby Sygehus

Den Perinatale Forskningsenhed.

Aarhus Universitetshospital, Aarhus Sygehus

Forskningsenheden for Funktionelle Lidelser.

Aarhus Universitetshospital Risskov

Center for Psykiatrisk Forskning.

Klinik for OCD, angst og selvmordsforebyggelse.

Aalborg Universitetshospital

Klinik Børn og Unge, Enheden for Psykiatrisk Forskning.

Aarhus Universitet

Psykologisk Institut.

Afdeling for Biostatistik, Institut for Folkesundhed.

Center for Registerforskning.

Børne- og ungdomspsykiatriske afdelinger i Danmark.

Forskningsenheden, Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center, Region Hovedstaden.

Klinisk Neurofysiologisk afdeling, Glostrup Hospital, Københavns Universitet.

Videnscenter for Autisme, København.

Det Danske Tvillingeregister, Odense Universitetshospital.

Norden

Nordiske centre (vedr. OCD-behandlingsprojekt samt nordisk ADHD-forskernetværk).

Nordisk Netværk til udvikling og afprøvning af instrumentet "5-15".

Europæiske centre

Maudsley Institute of Psychiatry, London

Amsterdam Medical Center, Dept. of Child and Adolescent Psychiatry/de Bascule, Amsterdam.

Universitetet i Southampton

Universitetet i Nottingham

USA

Center for Disease Control

Yale Child Study Center

John Hopkins Children's Center, Baltimore

Departments of Pediatrics & Psychiatry, University of South Florida

Canada

University of Toronto, Hospital for Sick Children

Australien

MacQuarie University, Sydney

Videnskabelige kongresser, konferencer og lignende

Indlæg/foredrag/poster

Christina Hebsgaard Andersen, Per Hove Thomsen, Sanne Lemcke. Poster: *Maternal BMI before pregnancy as a risk factor for ADHD and autism in children* ved: ESCAP 2015, Madrid 20.–24.juni 2015, Psykiatrisk symposium, Risskov 7.10.15 samt Psykiatriens 10. Forskningsdag, Aarhus Universitetshospital, Risskov, 5. november 2015

Trine Wigh Arildskov. Mundtligt oplæg: *An Alternative Approach to ADHD: Dimensions and Advantages* til workshop i forbindelse med Børne- og Ungdomspsykiatrisk Selskabs (BUP-DK) årsmøde, Nyborg, 6. marts 2015.

Trine Wigh Arildskov. Poster: *An Alternative Approach to ADHD: Dimensions and Advantages.* Psykiatriens 10. Forskningsdag, Aarhus Universitetshospital, Risskov, 5. november 2015.

Loa Clausen. *Fup og fakta om vægt og målvægt – målvægt ved anorexia nervosa.* Årsmøde ved Dansk Selskab for Spiseforstyrrelser, 13.-14. april 2015, Odense

Loa Clausen. *Fup og fakta om vægt og målvægt – vægtøgning ved anorexia nervosa og vægtens betydning ved bulimia nervosa.* Årsmøde ved Dansk Selskab for Spiseforstyrrelser, 13.-14. april 2015, Odense.

David Daley, **Anne-Mette Lange**, Rasmus Højbjerg Rasmussen, Jeannette Waldorf, Anders Sørensen. Poster: *Costing Adult Attention Deficit Hyperactivity Disorder.* The 5th World Congress on Attention Deficit Hyperactivity Disorder (ADHD). Abstract P-14-009, 29. maj 2015, Glasgow. (Belønnet som bedste "Poster Award").

Kirsten K. Frantzen, Fetters MD. Poster: *Meta-integration for synthesizing data in a systematic mixed studies review: insights from research on Autism spectrum Disorder.* Psykiatriens 10. Forskningsdag, Aarhus Universitetshospital, Risskov, 5. november 2015.

Kirsten K. Frantzen, Lauritsen MB, **Jørgensen M**, Bjerrum M, Tanggaard L. Poster: *Parental Treatment Preferences in Autism Spectrum Disorder.* Psykiatriens 10. Forskningsdag, Aarhus Universitetshospital, Risskov, 5. november 2015.

Katja A. Hybel, Erik Lykke Mortensen, Rikke Lambek, **Per Hove Thomsen.** Poster: *A Latent Variable Approach To Executive Function In Pediatric Obsessive-Compulsive Disorder (OCD),* ESCAP 2015, Madrid 20.–24.juni 2015.

Katja A. Hybel, Erik Lykke Mortensen, Rikke Lambek, Mikael Thastum, **Per Hove Thomsen**. Oral præsentation: *Eksekutiv Funktion Hos Børn Og Unge Med Obsessiv-Kompulsiv Tilstand*. Psykiatriens 10. Forskningsdag, Aarhus Universitetshospital, Risskov, 5. november 2015

David R.M.A. Højgaard. Poster: *Child and adolescent ocd symptom patterns: A factor analytic study*. ESCAP 2015, Madrid 20.—24.juni 2015 og ved Psykiatriens 10. Forskningsdag, Aarhus Universitetshospital, Risskov, 5. november 2015

Tina R. Kilburn. *Adapting CBT to children with ASD and co-morbid anxiety*. The 31st Nordic Congress of Psychiatry, Copenhagen, September 2015.

Anne-Mette Lange, **Trine Wigh Arildskov**, **Sara Avlund Højslev**, **Loa Clausen**, **Kirsten K. Frantzen**, **Katja A. Hybel et al.** Poster: Forskning ved BUC, ADHD og Forældreindsatser, Nyborg, Danmark.

Pil Lindgreen, **Bo Skytte Kaa**, **Loa Clausen**. Poster: *Recovery Record - en smartphone app til behandling af spiseforstyrrelser*. 2015, CareWare 15, Aarhus, Danmark

Pil Lindgreen, Kirsten Lomborg, **Loa Clausen**. Poster: *Feasibility of the smarthphone application Recovery Record in interdisciplinary eating disorder treatment: Patient and clinician experiences and use over time*. 2015. Psykiatriens 10. Forskningsdag, Aarhus N, Danmark.

Pil Lindgreen, Kirsten Lomborg, **Loa Clausen**. Abstract: *Feasibility of the smartphone application Recovery Record in interdisciplinary eating disorder treatment: Patient and clinician experiences and effect on outcome*. 2015. Psykiatriens 10. Forskningsdag, Aarhus N, Danmark.

Torben Henriksen, Ayna Nejab, Anne Müller, Signe Vangkilde, Anne Katrine Pagsberg, Pia Jepsen, Birgitte Borbjerg Moltke, **Per Hove Thomsen**, Hartwig R. Siebner, Kerstin Jessica Plessen. Abstract til Region Hovedstadens Psykiatri Forskningsdag, 2. december 2015

Judith Becker Nissen; **Højgaard DRMA**; Skarphedinsson G; Weidle B; Torp NC; Dahl K; Valderhaug R; Melin KH; Lenhard F; Ivarsson T; **Thomsen PH**. Familial vs sporadic occurrence of OCD, tics disorder, anxiety and depression: influences on the presentation of OCD in offsprings. NCP, Copenhagen August 2015

Judith Becker Nissen; Hansen M; **Thomsen PH**. *Habit Reversal Training (HRT) and Exposure and Prevention (ERP) therapy: a group-based treatment manual for youth with Tourette Syndrome or chronic tic disorder*. The 1st World Congress on Tourette Syndrome and Tics Disorders. Juni 2015

Charlotte U. Rask. *Environmental risk factors during childhood and adolescence for the development of functional somatic symptoms*. Research meeting at the Department of Psychology, Philipps-Universität Marburg, Germany, January 2015 (invited speaker in the workshop: Towards improved management of functional and somatoform disorders).

Charlotte U. Rask. *Specialiseret behandling med Acceptance and Commitment Therapy til unge med svære funktionelle lidelser.* Børne- og Ungdomspsykiatrisk Selskab, temadag om psykoterapi, Odense, DK, maj, 2015.

Charlotte U. Rask. *Developmental trajectories and risk factors of functional somatic symptoms: a synthesis of findings from two large epidemiological studies.* EAPM congress, Nuremberg, Germany, July 2015 (invited speaker in the symposium: Illness Mechanisms in Functional Somatic Disorders).

Charlotte U. Rask. *Diagnostic practice of psychogenic nonepileptic seizures (PNES) in the pediatric setting.* EAPM congress, Nuremberg, Germany, July 2015.

Charlotte U. Rask. *Health anxiety in preadolescence-associated health problems, costs, and continuity in childhood.* Nordic Congress of Psychiatry, Copenhagen, Denmark, September 2015.

Charlotte U. Rask. *Functional somatic symptoms in children: predictors, presentation, associated problems and course.* Danish Neuropaediatric Society, Hindsgavl, Denmark, November, 2015 (invited speaker).

Charlotte U. Rask. Poster: *The use and feasibility of an ACT-based course for increasing well-being in high school students – a pilot study.* ACBS World Conference, Berlin, Germany, 2015.

M. Thompson, CE. Thompson, C. Laver-Bradbury, C. Caro-Morente, David Daley, **Anne-Mette Lange**, G. Tripp, S. Shimabukuro, A. Au, Edmund Sonuga-Barke. Poster: *Delivering Behavioural Parent Training In Different Cultural Settings: The New Forest Parenting Programme.* The 5th World Congress on Attention Deficit Hyperactivity Disorder (ADHD), 29. maj 2015, Glasgow

Per Hove Thomsen. *Psykiske lidelser og problemer hos børn og unge. Tværfaglig børne- og ungekonference om den tidlige indsats i nærmiljøet,* Kolding 21. maj 2015.

Per Hove Thomsen. *OCD/Tourette/ASD, EN, to eller flere? OCD/tic/ADS spectrum lidelser.* Forskningsseminar: Neuropsykiatriske forstyrrelser, Roskilde 17. marts 2015.

Per Hove Thomsen. *BUP-DK årsmøde, Nyborg 5.-6. marts 2015*

Per Hove Thomsen. Commentary: clinical perspectives. Stockholm, juni 2015.

Per Hove Thomsen, J. Antoni Ramos-Quiroga, Spanien. *Optimising the long-term management of ADHD: adolescence to adulthood,* Stockholm, juni 2015.

Per Hove Thomsen. *Hovedoplæg 6: Konsekvenser af ADHD - indsatsen i Danmark. "ADHD på pulsen",* arr. ADHD-foreningen, 3.-4. september 2015.

Per Hove Thomsen. *Results from the Nordic Long-term Treatment Study of OCD in children and adolescents (NORDLOTS)*, Nordic Congress of Psychiatry Copenhagen. 20.-23. september 2015.

Per Hove Thomsen. ADHD in children – a general overview. Temamøde i Dansk Pædiatrisk Selskab, Middelfart, 2.-3.oktober 2015.

Per Hove Thomsen. *Unge hashmisbrugere.* National konference for danske cannabisbehandlere, 23. oktober 2015

Per Hove Thomsen. *OCD hos børn og unge- En præsentation af et nordisk multicenter behandlingsprojekt.* Samarbejdsseminar BUC og Aarhus Kommune, 6. november 2015.

Per Hove Thomsen. *Results from the Nordic Long-term Treatment Study of OCD in children and adolescents (NORDLOTS).* Symposium v/Aalborg University Hospital – Psychiatric Hospital, 12. november 2015

Per Hove Thomsen. *Hvordan skal patienter med ADHD mødes og behandles?* Dagens Medicin konference, København, 30.11.2015.

Chairman

Per Hove Thomsen

Meeting of Minds VII, Stockholm, 29.-30. juni 2015

Arrangør/medarrangør

Anne Mette Lange

Konference arrangeret i et samarbejde mellem Socialstyrelsen, ADHD-foreningen og BUC-Risskov (ved Anne-Mette Lange), 15. december, 2015, Nyborg Strand

Per Hove Thomsen

BUP-DK årsmøde 5.-6. marts 2015.

Psykiatrisk sommerskole for medicinstuderende, 17.-21. august 2015.

Psykiatriens 10. forskningsdag, AUH, Risskov, 5.november 2015.

Nordic Congress of Psychiatry Copenhagen September 20.-23. september 2015.

Børn og unge i mistriksel, heldagsseminar i samarbejde med Aarhus Kommune, 6. november 2015.

Priser

Loa Clausen

har sammen med psykolog Allan Jones modtaget Journal of Eating Disorders 2015 Editor's Award for Best Review Paper for artiklen: Clausen L & Jones A. A systematic review of the frequency, duration, type and effect of involuntary treatment for people with anorexia nervosa and an analysis of patient characteristics. Journal of Eating Disorders, 2014, 2:29.

Per Hove Thomsen

har sammen med **Katja Hybel, Judith Becker Nissen**, Nor Christian Torp, Kitty Dahl, Gudmundur Skarphedinsson, Robert Valderhaug, Bernhard Weidle, Karin Holmgren Melin, , Fabian Lenhard, Tore Wentzel-Larsen, Martin E Franklin, Tord Ivarsson modtaget Psykiatri i Norge samt Norsk OCD Forening's pris for "Årets Artikel 2014": Effectiveness of cognitive behavior treatment for pediatric obsessive-compulsive disorder: Acute outcomes from the nordic long-term OCD treatment study (NordLOTS). Behaviour Research and Therapy 11/2014;DOI:10.1016/j.brat.2014.11.005.

Vejledningsopgaver (ph.d.- og andre projekter)

Loa Clausen er vejleder for

cand.cur. Pil Lindgreen, *Feasibility of the smartphone application Recovery Record in interdisciplinary eating disorder treatment: Patient and clinician experiences and patterns of app use over time*

stud.psych. Susanne Bergmann Andersen, *Diagnostisk klassificering og spiseforstyrrelsessymptomer hos kvindelige patienter < 18 år med typisk og atypisk anoreksi.*

Anne-Mette Lange er medvejleder på

stud.psych. Anne Mette Gorrissen og stud.psych. Natasja Søbye Petersens fælles specialeopgave: Forældres kompetencefølelse, belastningsniveau og førskolebørns ADHD-symptomer. En undersøgelse af faktorerne sammenhæng

Sanne Lemcke er vejleder for

forskningsårstuderende, stud.med. Christina Hebsgaard Andersen: *Betydningen af moderens vægt for forekomsten af ADHD og autisme hos børn*

sygeplejerske Gitte Rasmussen: *Undersøgelser af udeblivelser i ADHD-klinikken*

socialpædagog Ole Bramsen: *Pårørendeinddragelse i U-seng.*

distriktspædagog Henrik Skyum Gydesen: *Video som formidlingsform i afsnit D – et byggeprojekt*

Judith B. Nissen er vejleder på

læge Michelle S. S. O. Kring: *Forståelse af elektiv mutisme*

stud.med. Anne Sofie U.: *A review of the gender differences in the phenotypic expression of ADHD phenotypic presentations of OCD in children and adolescents*

stud.med. Ida H. : *Phenotypic presentations of OCD in children and adolescents*

læge Nicolas Schnells speciallægeopgave: *Sertralininduceret leverpåvirkning: case-report og litteraturgennemgang*

Charlotte U. Rask er hovedvejleder på

cand.med. Karen Kallesøe Hansens ph.d.-projekt: *Acceptance and Commitment group therapy for adolescents with a range of functional somatic syndromes: randomized trial*

cand.med., ph.d.-studerende Mette Viller Thorgaard: *Helbredsangst og sygdomsop-*

fattelse hos børn af mødre med svær helbredsangst

stud.med. Anna Villadsens forskningsårsprojekt: *Health anxiety symptoms in a clinical population of children and adolescents being assessed for OCD*

stud.med. Troels Græsholdt-Knudsens forskningsårsprojekt: *Determinants of health care use in school age in children with functional somatic symptoms at age 5-7 years – a prospective general population study in CCC2000*

cand.med. Astrid Høgh Tuborghs kommende ph.d.-projekt: *The importance of attachment style for the development of post concussion syndrome and associated use of health care.*

og medvejleder på

læge, ph.d.-studerende Ditte Hulgaard, Odense Universitetshospital: *Børne- og ungdomspsykiatrisk indsats til børn og unge med svære funktionelle somatiske symptomer: Sygdomsforståelse og empowerment efter psykoedukation og familierapeutisk intervention*

forskningssygeplejerske, MKS, Pernille Skovby: *En deskriptiv undersøgelse af børns præoperative angst: Prædiktorer, risikofaktorer og konsekvenser*

neuropsykolog Mille Møller Thastum, ph.d.-studerende: *Early treatment of debilitating post concussional symptoms in adolescents and young adults*

psykolog, ph.d.-studerende Ditte Hoffmann: *Computer- og internetbaseret Acceptance and Commitment Therapy (ACT) til patienter med helbredsangst*

Anne Virring Sørensen er vejleder for

cand.psych. Trine Wigh Arrildskovs ph.d.-projekt: *An Alternative Approach to ADHD: Dimensions and Advantages.*

stud.med. Tina Kissow Lildal: *Prescription of melatonin in Danish children and adolescents with attention deficit/hyperactivity disorder*

Merete Juul Sørensen er medvejleder for

læge Rikke Wesselhøfts ph.d.-projek: *Depressive tilstande hos børn*

Per Hove Thomsen er hovedvejleder for følgende ph.d.-projekter:

cand.psych. Katja Hybel: *Neuro- og metakognitive markører samt prædiktorer for behandlingsrespons hos børn og unge med OCD*

cand.psych. David R.M.A. Højgaard: *Symptom patterns, comorbidity and predictors for treatment outcome in child and adolescent OCD*

cand.psych. Trine Wigh Arildskov, Aarhus Universitetshospital, Risskov: *An Alterna-*

tive Approach to ADHD: Dimensions and Advantages

og medvejleder for

cand.med. Dobrinko Socanski, Bergen Universitet, Norge,

cand.med. Jorun Schei, Trondheim, Norge,

cand.psych. Eva Eidset, Trondheim, Norge.

cand.med. Sara Højslev Avlund, Aarhus Universitetshospital, Risskov

sygeplejerske Pil Lindgreen, Aarhus Universitetshospital, Risskov

Bedømmelsesopgaver

Charlotte U. Rask har været

reviewer for Nordic Journal of Psychiatry, Journal of Pediatrics, Scandinavian Journal of Psychology, Scandinavian Journal of Primary Care.

Per Hove Thomsen har været

i bedømmelsesudvalg med internationale og nationale eksperter i forbindelse med uddeling af to priser ved "Global Excellence – I Sundhed" (udviklingsprogram i samarbejde mellem Region Hovedstaden, Københavns Universitet og Danmarks Tekniske Universitet), august 2015 i København.

censor ved forskningsårsforsvar af 04.02.15 ved stud.med. Nichlas Udholm på Øre-Næse-Halsafdelingen, Aarhus Universitetshospital – *Are cognitive and outcomes measures sub-optimal in children with CI?* samt

censor ved forskningsårsforsvar af 04.05.15 ved stud.med. Cæcilie Godsk Ottosen - *ADHD in childhood and the risk of later substance use disorder.*

Gæsteforsorater

Professor Edmund J. Sonuga-Barke, the Developmental Brain Behavior Laboratory, School of Psychology, University of Southampton og gæsteforsor ved Gent University i Belgien, har med en bevilling fra Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center være gæsteforsor med to ophold i Forskningsafsnittet i 2015. Edmund Sonuga-Barke har afholdt forelæsningen "ADHD Neuropsychology – what have we learnt since 1997" og "Adult ADHD as a consequence of institutional deprivation in early childhood: Presentation, Continuities and Consequence", 9. september 2015.

Per Hove Thomsen er gæsteforsor ved Trondheims Universitet, Norge.

Per Hove Thomsen er adjungeret professor ved Aalborg Universitet.

Gæsteforsker

Jorun Schei, Universitet i Trondheim, Norge, maj 2015.

Gæsteforelæsere

The Etiology and Epidemiology of Eating Disorders: Leveraging large population-based cohorts & modern psychiatric genomics to improve detection, prevention & treatment v/Stephanie Zerwas, PhD. Assistant Professor, UNC Center of Excellence for Eating Disorders, UNC Chapel Hill, Chapel Hill, NC, 11. september 2015.

Udvalg m.m.

Trine Wigh Arildskov

bestyrelsesmedlem af PhD Association (Ph.D. foreningen), Health, Aarhus Universitet.
Herunder medlem af PhD Day Organization committee (OC)

Loa Clausen

er formand i Dansk Selskab for Spiseforstyrrelser,

medlem af arbejdsgruppe til udarbejdelse af nationale kliniske retningslinjer for behandling af moderat til svær bulimi (Sundhedsstyrelsen (2014-15)),

medlem af arbejdsgruppe til udarbejdelse af nationale retningslinjer for den specialiserede sociale rehabiliteringsindsats for borgere med svære spiseforstyrrelser (Socialstyrelsen (2014-15) og

næstformand i tværfagligt specialråd for børne- og ungdomspsykiatrien i Region Midtjylland

Katja Hybel

deltager i arbejdsgruppe under Sundhedsstyrelsen i forbindelse med udarbejdelse af national klinisk retningslinje til behandling af OCD

Sanne Lemcke

deltager i landsdækkende arbejdsgruppe vedrørende planlægning af obligatorisk efteruddannelse for BU-sygeplejersker i udredning og diagnosticering,

deltager i netværk for Dansk Psykiatrisk Sygeplejeforskning og

har deltaget i fokusgruppe hos Etisk Råd ang. etiske spørgsmål knyttet til diagnosen ADHD.

Pil Lindgreen

Er medarrangør af Journal Club i Forskningsprogrammet Patientinvolvering ved Aarhus Universitetshospital

Charlotte U. Rask

er medlem af arbejdsgruppe i Sundhedsstyrelsen vedr. tilrettelæggelse af indsatsen for patienter med uklare symptomer (dec 15/jan 16) og

formand for interessegruppen i Børne- og ungdoms-liaison psykiatri

under EAPM (European Association of Psychosomatic Medicine)

Anne Virring Sørensen er

sekretær i Dansk Selskab for Søvnmedicin

Merete Juul Sørensen

formand for det tværfaglige specialeråd børne- og ungdomspsykiatrien i Region Midtjylland og

medlem af referencegruppen for den nationale kliniske retningslinje for behandling af angst hos børn og unge

Per Hove Thomsen

er medlem af styregruppen i NordCAP (nordisk forskning i børne- og ungdomspsykiatri),

medlem af International Scientific Committee vedr. Nordic Psychiatric Congress ADHD 2015,

medlem af scientific board vedr. ADHD-kongres 2016,

børne- og ungdomspsykiatrisk redaktør på Nordic Journal of Psychiatry,

medlem af redaktionen for BestPractise Psykiatri/neurologi,

Sundhedsstyrelsens udvalg vedrørende specialeplan i børne- og ungdomspsykiatri,

medlem af WHO's arbejdsgruppe vedrørende ICD-11 for OCD og tilknyttede forstyrrelser,

medlem af Advisory Board på Journal of Child Psychology and Psychiatry

medlem af styregruppen for projektet: Mind my mind, et fælles regionalt/kommunalt forskningsprojekt om tidlig intervention. TRYG-fonden,

medlem af Health's, AU, rekrutteringsudvalg,

medlem af AU/RM's Internationaliseringsudvalg,

medlem af RM's Stipendieudvalg og

medlem af RM's Psykiatrisk Forskningsfond.

Publikationsliste

Monografier/bidrag til monografier

Christina Hebsgaard Andersen, *Maternal BMI before pregnancy as a risk factor for ADHD and autism in children*, forskningsårsrapport, BUC, AU, forskningsafsnittet,

Daley D, Højbjerg Jacobsen R, **Lange A-M**, Sørensen A, Walldorf J: *Costing Adult Attention Deficit Hyperactivity Disorder*, Oxford University Press, Rockwool Fondens Forskningsenhed.

Daley D, Højbjerg Jacobsen R, **Lange A-M**, Sørensen A, Walldorf J: *Private and Social Costs of ADHD: Cost Analysis*, University Press of Southern Denmark, Rockwool Fondens Forskningsenhed.

Daley D, Højbjerg Jacobsen R, **Lange A-M**, Sørensen A, Walldorf J: *Private and Social Costs of ADHD: Methodology and Econometric Challenges*, University Press of Southern Denmark, Rockwool Fondens Forskningsenhed.

Frantzen K: Parental Treatment Preferences & Parental Self-Perception in autism Spectrum Disorder. Aarhus Universitet, Health, 2015. Ph.d.-thesis.

Garralda ME, **Rask C.**, kapitel i Thapar A, Pine DS, Leckman JF, Scott S, Snowling MJ, Taylor EA "Rutter's Child and Adolescent Psychiatry, 6th edition. Wiley-Blackwell 2015": *Somatoform and related disorders*, chapter 72 (1035-1054).

Hybel, Katja B., bidragsyder til: Thomsen PH, Weidle B, *Behandling af børn og unge med OCD, en praksismanuel*. Hans Reitzels Forlag, 2015.

Rask C.: Interviewet fagperson i bogen: *Funktionelle Lidelser*. Viden, samtaler og sygehistorier. Skrevet af Lene Toscano (Fadl's forlag 2015).

Thomsen PH, Weidle B: *Behandling af børn og unge med OCD, en praksismanuel*. Hans Reitzels Forlag, 2015.

Thomsen PH, kapitel i Brinkmann S, Petersen A "Diagnoser, perspektiver, kritik og diskussion", Forlaget Klim, 2015, *Børne- og ungdomspsykiatriske diagnoser*, kapitel 6 (129-154).

Thomsen PH: *Kort og godt om ADHD*. Dansk Psykologisk Forlag, 2015.

Thomsen PH: *Kort og godt om OCD*. Dansk Psykologisk Forlag, 2015.

Artikler i internationale tidsskrifter

Arildskov TW, Højgaard DRMA, Skarphedinsson G, Thomsen PH, Ivarsson T, Weidle B, Melin KH, Hybel KA: Subclinical autism spectrum symptoms in pediatric obsessive-compulsive disorder. *Eur Child Adolesc Psychiatry*, oct 15, DOI10.1007/s00787-015-0783-5.

Bro SP, Kjaersgaard MI, Parner ET, **Sørensen MJ**, Olsen J, Bech BH, Pedersen LH, Christensen J, Vestergaard M: Adverse pregnancy outcomes after exposure to methylphenidate or atomoxetine during pregnancy. *Clin Epidemiol*. 2015 Jan 29;7:139-47. doi: 10.2147/CLEP.S72906. eCollection 2015.

Browne HA, Hansen SN, Buxbaum JD, Gair SL, **Nissen JB, Nikolajsen KH**, Schendel DE, Reichenberg A, Parner ET, Grice DE: Familial Clustering of Tic Disorders and Obsessive-Compulsive Disorder. *JAMA Psychiatry*. 2015 Apr;72(4):359-66. doi: 10.1001/jamapsychiatry.2014.2656.

Christensen J, Pedersen HS, Kjaersgaard MI, Parner ET, Vestergaard M, **Sørensen MJ**, Olsen J, Bech BH, Pedersen LH: Apgar-score in children prenatally exposed to antiepileptic drugs: a population-based cohort study. *BMJ Open*. 2015 Sep 10;5(9):e007425.

Elberling H, Linneberg A, **Rask CR**, Houman T, Goodman R, Skovgaard AM: Psychiatric disorders in Danish children age 5-7 years: A general population study of prevalence and risk factors from the Copenhagen Child Cohort (CCC2000). *Nord J Psychiatry*, 2015 November, doi: 10.3109/08039488.2015.1070199.

Frantzen KK, Feters MD: Meta-integration for synthesizing data in a systematic mixed studies review: insights from research on autism spectrum disorder, *Qual Quant*, 2015 August, doi: 10.1007/s11135-015-0261-6

Frantzen KK, Lauritsen MB, **Jørgensen M**, Tanggaard L, Feters MD, Aikens JE, Bjerrum M: Parental Self-perception in the Autism Spectrum Disorder Literature: a Systematic Mixed Studies Review, DOI 10.1007/s40489-015-0063-8, nov. 15.

Ivarsson T, Skarphedinsson G, Hornør H, Axelsdottir B, Biedilæ S, Heyman I, Asbahr F, **Thomsen PH**, Fineberg N, March J: The place of and evidence for serotonin reuptake inhibitors (SRIs) for obsessive compulsive disorder (OCD) in children and adolescents: Views based on a systematic review and meta-analysis. *Psychiatry Res* 2015, doi: 10.1016/j.psychres.2015.01.015.

Jeppesen P, Larsen JT, Clemmensen L, Munkholm A, Rimvall MK, **Rask C**, van Os J, Petersen L, Skovgaard AM. *The CCC2000 birth cohort study of register-based family history of mental disorders and psychotic experiences in offspring*. *Schizophrenia Bull* 2015. (41(5):1084-94.

Jeppesen P, Clemmensen L, Munkholm A, Rimvall M, **Rask C**, Jørgensen T, Larsen J, Petersen L, van Os J, Skovgaard AM. *Psychotic experiences co-occur with sleep problems, negative af-*

fect and mental disorders in preadolescence. J Child Psychol Psychiatry 2015. 56(5): 558-65

Jones A, Lindekilde N, Lübeck M, **Clausen L**: The association between interpersonal problem and treatment outcome in the eating disorders: A systematic review, Informa healthcare 2015 Marts, doi: 10.310/08039488.2015.1019924.

Jónsson H., Thastum M, Arendt K, **Juul-Sørensen M**: Group cognitive behavioural treatment of youth anxiety in community based clinical practice: Clinical significance and benchmarking against efficacy. J Anxiety Disord, 2015 July, doi: 10.1016/j.jandix.2015.06.009

Kilburn TR, Eriksen H-LF, Underberg M, Thorsen P, Mortensen EL, Landrø NI, Bakketeig LS, Grove J, Sværke C, Kesmodel US: Low to Moderate Average Alcohol Consumption and binge Drinking in Early Pregnancy: Effects on Choice Reaction Time and Information Processing Time in Five-Year-Old Children. PLOS ONE, 2015 September: doi: 10.1371/journal.pone.0138611

Lindekilde N, Gladstone BP, Lübeck M, Nielsen J, **Clausen L**, Vach W, Jonas A: The impact of bariatric surgery on quality of life: a systematic review and meta-analysis. World Obesity, August 2015, doi: 10.1111/obr.12294.

Nielsen ES, Hellfritzsch M, **Sørensen MJ**, **Rasmussen H**, **Thomsen PH**, Laursen T: Off-label prescribing of psychotropic drugs in a Danish child and adolescent psychiatric outpatient clinic, Eur Child Adolesc. Psychiatry, 2015 February, doi: 10.1007/s00787-0151-0699-z

Powel SG, Frydenberg M, **Thomsen PH**: The effects of long-term medication on growth in children and adolescents with ADHD: an observational study of a large cohort of real-life patients, Child Adolesc Psychiatry Ment Health (2015)9:50, DOI 10.1186/s13034-015-0082-3

Rask CU, Munkholm A, Clemmensen L, Rimvall MK, Ørnbøl E, Jeppesen P, Skovgaard AM: Health Anxiety in Preadolescence – Associated health Problems, Healthcare Expenditure, and Continuity in Childhood. J Abnorm Child Psychol, 2015 August:DOI 10.1007/s10802-015-0071-2.

Salomone E, Beranová Š, Bonnet-Brilhault F, Briciet Lauritsen M, Budisteanu M, Buitelaar J, Canal-Bedia R, Felhosi G, Fletcher-Watson S, Freitag C, Fuentes J, Gallagher L, Garcia Primo P, Gliga F, Gomot M, Green J, Heimann M, Jónsdóttir SL, Kaale A, Kawa R, Kylliainen A, **Lemcke S**, Markovska-Simoska S, Marschik PB, McConachie H, Moilanen I, Muratori F, Narzisi A, Noterdaeme M, Oliveira G, Oosterling I, Pijl M, Pop-Jordanova N, Poustka L, Roeyers H, Rogé B, Sinzig J, Vicente A, Warreyn P, Charman T.:Use of early intervention for young children with autism spectrum disorder across Europe, Autism. 2015 Apr 27. pii: 1362361315577218

Schei J, Nøvik TS, **Thomsen PH**, Indredavik MS, Jozefiak T: Improved quality of life among adolescents with attention-deficit/hyperactivity disorder is mediated by protective factors: a cross sectional survey, BMC Psychiatry (2015) 15:108, DOI: 10.1186/s12888-015-0491-0.

Schei J, Nøvik TS, **Thomsen PH**, Lydersen S, Indredavik MS, Jozefiak T: What Predicts a

Good Adolescent to Adult Transition in ADHD? The Role of Self-Reported Resilience, *J Att Disord* 1-15, doi: 10.1177/1087054715604362, 2015 September.

Skarphedinsson G, Compton S, **Thomsen PH**, Weidle B, Dahl K, **Nissen JB**, Torp NC, **Hybel K**, Melin KH, Valderhaug R, Wentzel-Larsen T, Ivarsson T: Tics Moderate Sertraline, but Not Cognitive-Behavior Therapy Response in Pediatric Obsessive-Compulsive Disorder Patients Who Do Not Respond to Cognitive-Behavior Therapy. *J Child Adolesc Psychopharmacol* 2015; 25(5):432-9.

Skarphedinsson G, Weidle B, **Thomsen PH**, Dahl K, Torp NC, **Nissen JB**, Melin KH, **Hybel K**, Valderhaug R, Wentzel-Larsen T, Compton SN, Ivarsson T: Continued cognitive-behavior therapy versus sertraline for children and adolescents with obsessive-compulsive disorder that were non-responders to cognitive-behavior therapy: a randomized controlled trial. *Eur Child Adolesc Psychiatry*; 24(5):591-602

Skarphedinsson G, Melin KH, Valderhaug R, Wentzel-Larsen T, **Højgaard DRMA**, **Thomsen PH**, Ivarsson T: Evaluation of the factor structure of the Child Obsessive-Compulsive Impact Scale – Revised (COIS-R) in Scandinavia with confirmatory factor analysis. *J Obsessive-compuls Relat Disord* 2015, doi: 10.1016/j.jocrd.2015.03.005

Socanski D, Aurlien D, Herigstad A, **Thomsen PH**: Attention deficit/hyperactivity disorder and interictal epileptiform discharges: It is safe to use methylphenidate? *Seizure* 2015; 25: 80-83

Soendergaard HM, **Thomsen PH**, Pedersen P, Pedersen E, Poulsen AE, Nielsen JM, Winther L, Henriksen A, Rungoe B, Soegaard HJ: Education, occupation and risk-taking behaviour among adults with attention-deficit/hyperactivity disorder. *Danish Med Journal* 62:3:A5032

Stein DJ, Kogan CS, Mtmaca M, Fineberg NA, Fontenelle LF, Grant JE, Matsunaga H, Reddy YCJ, Simpson HB, **Thomsen PH**, van den Heuvel OA, Veale D, Woods DW, Reed GM: The classification of Obsessive-Compulsive and Related Disorders in the ICD-11, *J Affect Disord*, doi: 10.1016/j.jad.2015.10.061

Sørensen MJ, Kjaersgaard MIS, Pedersen HS, Vestergaard M, Christensen J, Olsen J, Parner E, Pedersen LH, Bech BH: Risk of Fetal Death after Treatment with Antipsychotic Medications during Pregnancy. *PLoS One*, 2015 July, doi: 10.1371/journal.pone.0132280

Telléus GK, Jepsen JR, Bentz M, Christensen E, Jensen SOW, Fagerlund B og **Thomsen PH**: Cognitive Profile of Children and Adolescents with Anorexia Nervosa. *Eur Eat Disord. Rev.* 2015 Jan;23(1):34-42. doi: 10.1002/erv.2337. Epub 2014 Dec 11.

Torp NC, Dahl K, Skarphedinsson G, Compton S, **Thomsen PH**, Valderhaug R, Weidle B, **Hybel K**, Valderhaug R, Melin K, **Nissen JB**, Ivarsson T: Predictors associated with improved cognitive-behavioural therapy outcome in pediatric obsessive-compulsive disorder *J Am Acad Child Adolesc Psychiatry*. 2015 Mar;54(3):200-207.e1. doi: 10.1016/j.jaac.2014.12.00

Tøt-Strate S, Dehlholm-Lambertsen G, Lassen K, **Rask CU**: Clinical features of functional so-

matic symptoms in children and referral patterns to child and adolescent mental health services, *Acta Pædiatrica*, december 2015, doi:10.1111/apa.13310.

Vandborg SK, Hartmann TB, Bennedsen BE, Pedersen AD, **Thomsen PH**: Can memory and executive functions in patients with obsessive-compulsive disorder predict outcome of cognitive behavioural therapy? *Nord J Psychiatry*, 2015 November, doi: 10.3109/08039488.2015.1074282

Wichaidit BT, Østergaard JR, **Rask C**. *Diagnostic practice of psychogenic nonepileptic seizures (PNES) in the pediatric setting*. *Epilepsia* 2015. 56(1): 58-65.

Artikler i danske tidsskrifter (peer-reviewed)

Blegvad-Nissen C, Thomsen PH: Misofoni er overset: *Ugeskr Læger* 2015; 177:V04150309, Nr. 1A/2016

Hybel KA og Thomsen PH: Børn og unge med OCD. I: *Psykolog nyt*, 2015. Årg. 69, nr. 7 (2015). - S. 16-19 : ill.

Vesterby TS, Thelle TH: Disintegrativ udviklingsforstyrrelse med sen debut hos et barn *Ugeskr. Læger* 2015, 177:V05140269

Andre publikationer

Lemcke S: ADHD hos vuggestuebørn – findes det? *Best Practice Psykiatri/neurologi*. Nr 28, årgang 8, 22-24, 2015

Nissen JB, Thomsen PH: Arvelige aspekter af OCD og dens betydning for behandlingseffekt. *Best Practice Psykiatri/neurologi*. Nr 28, årgang 8, 16-17, 2015

Sørensen AV: ADHD og søvn, *ADHDPRO* nr. 2 – juni 2015

Thomsen PH, Nissen JB, Hybel K: Børn og unge med OCD – ny kognitiv adfærdsterapeutisk behandlingsmanual har god effekt, *Best Practice Psykiatri/neurologi*. Nr 28, årgang 8, 10-14, 2015

Thomsen PH, Hybel K: Kognitiv adfærdsterapi har større effekt på OCD-ramte børn og unge end tidligere kendt, *OCD-nyt* 1-15.

Bevillinger modtaget i 2015

An Alternative Approach to ADHD: Dimensions and Advantages

Novo Nordisk Fonden: 1,2 millioner kr.

Aarhus Universitet: 1/3 stipendium (433.000 kr.)

Riisfort Fonden: 100.000 kr.

Brødrene Hartmanns fonden: 64.500 kr.

Fonden til styrkelse af psykiatrisk forskning ved BUC: 60.000 kr.

A.P. Møller Fonden til Lægevidenskabens Fremme: 40.000 kr.

Kognitiv adfærdsterapi for børn med autismespektrumforstyrrelse og komorbid angst

Tryg Fonden: 3.228.223 kr.

Region Midtjyllands Psykiatriske Forskningsfond: 80.000,00 kr.

Fonden til styrkelse af psykiatrisk forskning ved BUC: 44.114 kr.

Feasibility of the smartphone application Recovery Record in interdisciplinary eating disorder treatment: Patient and clinician experiences and patterns of app use over time

Fonden til styrkelse af psykiatrisk forskning ved BUC: 35.000,00 kr.

Novo Nordisk Fonden: 500.000,00 kr.

Aarhus Universitet (1/3 stipendium): 433.000,00 kr.

Interview- og observationsstudie af mindfulness-terapi i rehabilitering af kronisk obstruktiv lungesygdom

Lungeforeningen: 60.000,00 kr.

Maternal BMI before pregnancy as a risk factor for ADHD and autism in children

Familien Hede Nielsens Fond: 10.000,00 kr.

Follow-up of children referred on suspicion of autism spectrum disorders (ASD): age variation, gender differences and quality of life related to autism symptoms in a cohort of preschoolers with possible ASD

Fonden til styrkelse af psykiatrisk forskning ved BUC: 200.000,00 kr.

Kognitiv adfærdsterapeutisk gruppebehandling til børn og unge med obsessiv-kompulsiv tilstand (OCD) i Danmark og Sverige. Et sammenlignende studie af effekt og livskvalitet

Fonden til styrkelse af psykiatrisk forskning ved BUC: 132.095,00 kr.

Neuro- og metakognitive markører samt prædiktorer for behandlingsrespons hos børn og unge med OCD

A.P. Møllers fond til lægevidenskabens fremme: 50.000,00 kr.

Fonden til styrkelse af psykiatrisk forskning ved BUC: 330.000,00 kr.

Functional somatic symptoms and health anxiety in adolescence: substudy in the 15-16-year follow-up of Copenhagen Child Cohort (CCC2000)

Seniorstipendium fra den Sundhedsvidenskabelige Forskningsfond: 117.667,60 kr.

Gennemførelse af forskningsplan

Fonden til styrkelse af psykiatrisk forskning ved BUC: 80.000,00 kr.

Hypnoterapeutisk behandling af børn med funktionelle mavesmerter eller irriteret tyktarm – et randomiseret kontrolleret forsøg

Fonden til styrkelse af psykiatrisk forskning ved BUC: 20.000,00 kr.

Obsessiv kompulsiv forstyrrelse (OCD): fra genetisk variation til fænotypisk præsentation

Fonden til styrkelse af psykiatrisk forskning ved BUC: 275.000,00 kr.